

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 pap. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Jeho veličenstvo kráľ v Buda- pešti.

Zriedkavým hosťom je u nás jeho veličenstvo kráľ. Keď aj navštívi Budapešť, stáva sa to len na krátky čas. Darmo je, aj toho museli sme sa dožiť, že jeho veličenstvo za dlhé letá iba hosťom býva u nás. Lepšie sa mu ľúbi vo Viedni. Tam sa cíti doma, ačpráve to pohodlie ktoré má vo viedenskom cisárskom zámku, našiel by aj v budínskom kráľovskom paláci. Vernejších poddaných však, ako sme my Uhria, nenajde ani v Rakúsku. Predsa však nič ho nefahá k nám, bárs ho milujeme, bárs ešte aj včul modlitby vysielame k Bohu, aby jeho veličenstvo v dobrom a stálom zdraví udržal ráčil a poprial mu dlhého života. My nie sme vina, že jeho veličenstvo pohrdá nami, lež viac tí vládni politikovia, ktorí potyk majú s panovníkom, že ho nevedeli k nám tak nakloniť, ako náklonný je ku Viedenčanom. Predsa však dňa 4. novembra jeho veličenstvo prišiel medzi nás. Nie tak na návštevu, ako zahájiť zasadnutie delegácií a počastovať pánov delegátov, ktorí len nedávno potešili jeho veličenstvo s tým, že odhlasovali ťažké milliony na vojenské potreby. Pán Auffenberg, minister vojny, i druhú polovicu svojho rozpočtu chcel vynútiť od delegácie, jeho veličenstvo snáď preto prišiel do Budapešte...

Prišiel a videl veci nikdy nevidané. Posial tak bolo, že ku vítanju jeho veličenstva neboli zapotreby ani policajti, ani žandári ani vojaci. Jeho veličenstvo prišiel k nám ako domov. Medzi verných svojich poddaných, ktorí ctia ho

a neohrožujú jeho život. Inak to však bolo dňa 4. novembra. Ulice, ktorými kráľovský kočiar ubiehal, oblahnuté byly ozbrojenou strážou. V kasárňach stálo vojsko v hotovosti, s ostrými nábitkami. Tak to rozkázali ministerpredseda a jeho pomocník Štefan Tisza. Oni dali budapeštianske ulice vojskom oblahnuť a usporiadali s tým takú vítanku, v akej podiel máva len ruský cár.

A prečo byly tieto prípravy, ktoré urážajú jak kráľa, tak aj pokojné obyvateľstvo Uhorska? Preto, bo obyvateľstvo budapeštianske chystalo sa ku demonštrácii. Nie proti jeho veličenstvu, lež proti Tiszovi a Lukácsovi. Preto byly ulice Budapešte s ozbrojenou strážou oblahnuté a preto musel tentokrát jeho veličenstvo náš kráľ tak vtiahnúť do svojho paláca, ako to ruský cár zvyknúť. Nenávisť a hnev proti násilnému Tiszovi a lstivému Lukácsovi od dávna vrie vo všetkých vrstvách obyvateľstva Uhorska. Tomuto daly výrazu tie tisíce a tisíce ľudu, ktoré vyrukovali na ulice hlavného mesta, kade kráľov kočiar fahal. A jeho veličenstvo staručký kráľ svedkom bol takých výjavov, aké on u nás nikdy nezkúsil. Tiszice ľudu abcugovalo Tiszu a Lukácsa a oslavovalo všeobecné volebné právo.

Kráľ sa divil, čo sa narobilo jeho verným poddaným, ktorí tak sa búria proti Lukácsovi a Tiszovi, ktorých on len nedávno vyznačil zlatým krížikom a ktorí to lhali jeho veličenstvu, že pri nich je a za nimi stojí ľud celého Uhorska. A hľa, jeho veličenstvo kráľ čuje to hromobitie: Abcug Tisza! Abcug Lukács! Dolu s tyranmi! Sláva všeobecnému volebnému právu!

Jeho veličenstvo kráľ načúva a žiada vysvetlenie a dozvie sa, prečo ten krik, komu znie demonštrácia a zamyslí sa.

Jeho verný ľud je teda nespokojný a rozhorčený. Tisza a Lukács gniavia ho. Žiada právo volebné. Žiada hlavu Tiszovú a Lukáčsovú. Veľké viny musia mať títo dvaja ľudia, statisíc pástí dvíha sa proti nim. Akože? Veď mu o tom ani Tisza ani Lukács slovíčka nepovedali.

... Hľa, pane kráľu, s vlastnými očima videls, aký rozhorčený je ľud proti tvojim dvom služobníkom, ktorí ťa zavádzajú a za tvoj plášť sa skrývajú. Oh prepusti ich zo služby, ktorej nie sú hodní a daj ľudu, buriacemu sa pre krivdy na ňom páchané, všeobecné právo volebné a bude pokoj v krajine a vždy verný ľud tvoj z úprimného srdca volať bude: Sláva! Nech žije náš kráľ!

Z katolíckej Ľudovej Jednoty.

Zasadnutie správy Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Cieľom zostavenia predmetov valného shromaždenia, ktoré Katolícka Ľudová Jednota 17. novembra o 3. hodine popoludní usporiada v Budapešti, správa tejto najväčšej organizácie krajinskej 11. novembra večer vydržovala zasadnutie, ktorému predsedal skutočný vnútorný tajný radca krajinský vyslanec Štefan *Rakovszky*.

V tomto veľavýznamnom zasadnutí boli prítomní: Štefan *Rakovszky* predseda, Mikuláš *Zboray* podpredseda, Alexander *Ernszt* hlavný správca, Štefan *Haller* hlavný tajomník, pápežský praelát Ján *Molnár*, Karol *Huszár*, opát-kanonik Franc *Blaskovics* (Temesvár), Béla *Landauer* dr. Béla *Nyáry* (Kalocsa), dr. *Ludvik Klekner* direktor na odpočinku kráľ. akademie (Kassa), dr. *Georg Klauz* kanonik (Székesfehérvár), *Edmund Beniczky*, dr. *Pavel Kovács*, dr. *Štefan Molnár*, Béla *Turi*, Franc *Bonitz*, Štefan *Mészáros*, dr. *Karol Bonta*, Alexander *Rejtő*, Štefan *Miklóssy*, Mikuláš *Kutka*, Rudolf *Fabó*, Peter *Tóth*, Franc *Brunáry*, Štefan *Mészáros*, Štefan *Sipos*, Ferdinand *Ekamp*, Štefan *Virág* (Horgos) Imrich *Katona*, Géza *Lantos*, Ernest *Vasek* a Jozef *Lang*.

Zasadnutie zahájil predseda Štefan *Rakovszky* a v zaháječnej reči úprimnej radosti výrazu dal nad tým, že Katolícka Ľudová Jed-

nota vzdor prítomných hrozne ťažkých pomerov verejných, vzmáha sa opravde zázračným spôsobom, čo zásluhou je v prvom rade vonkajších miestnych správcov a vodcov skupenín, ktorými z tejto príležitosti vyslovuje vreľé vďaky.

Po uhodnovernení zápisnice posledného zasadnutia Štefan *Haller*, krajinský vyslanec a hlavný správca Jednoty podal podrobnú zprávu o účinkovaní a potešiteľnom vzmáhaní sa Katolíckej Ľudovej Jednoty. Podaná zpráva s pochvalou bola prijatá a k valnému shromaždeniu bude vytlačená.

Dr. Alexander *Ernszt*, hlavný správca Jednoty podal obsírnu zprávu o vnútornom účinkovaní a o celej štruktúre Jednoty a vyzdvihol zvlášte, ak obrovské akcie prevádza Jednota nielen v kultúrnom lež aj v hospodárskom ohľade, I táto zpráva s hlučnou pochvalou vzviata bola v známosť a za tým potvrdení boli nasledujúci noví mestskí a stoliční predsedovia: dr. *Karol Ágh*, pravotár (Nagykikinda), dr. *Jozef Kozsár* farár (Liptov. stol.) a gróf *Jozef Károlyi* (Fejérmegye). Predmety pojednávania ku valnému shromaždeniu 17. novembra ustálené boli v nasledujúcom:

1. Zahájenie valného shromaždenia skrze predsedu.
2. Ročná zpráva.
3. Zpráva pokladníka.
4. Zpráva výborov účty zskúmajúcich.
5. Udelenie absolutória.
6. Odstúpenie predsedníctva.
7. Volba predsedníctva.
8. Volba členov zprávy.
9. Volba výboru účty zskúmajúceho.
10. Reči.
11. Návrhy.

Konec tureckej slávy.

Mnohé noviny uhorska veľkú sústrasť prejavujú ku Turkom. Bolí ich, že balkánski spojenci porazili Turkov a tešia sa, keď sa Turkom podarí kde-tu poraziť nepriateľa.

Ja síce nič zvláštneho nevidím v sympatii tých novín, bo veď zväčša píšu ich židáci a tí veru nikdy neboli priateľmi kresťanov. Na Balkáne ale kresťania bojujú proti mohamedánom. Kríž proti polmesiacu. Druhou príčinou sym-

patie tých novín — inak povedané ich turkománie — je nenavistí proti Slavianom. Na Balkáne totiž Slavianské kmeny boria sa za svoju slobodu a nadvládu. Zaujaf chcú tú zem, ktorá jednúc im patrila. A naši politikovia spatrujú v tom ohromné nešťastie. Že vraj slaviani časom pohltnú aj Uhorsko. My sa tu nebudeme zapodievať s touto otázkou našich židovských novinárov, len na to ich upomínáme, že je k tomu veľa spôsobov, aby Uhorsko naklonilo si Slavianov.

V krátkosti poukážeme len na to, že tie noviny ani z vlasteneckého ohľadu nemajú príčinu, aby víťazstvo priali Turkom. Turci voľakedy vtrhli do Európy ako divý a nevzdelaný národ. Mečom a ohňom znivočili všetky tvorby vzdelaných národov a podmanili ich. Za dlhé stáročia nerobili iného, len čo napádali pokojné a vzdelané národy kresťanské. A v bojoch týchto páchali tie najväčšie ukrutnosti. Nie divu, keď kresťanov nenávideli. Držali ich za psov. Opo- vrhli nimi a nebolo tých ukrutností a múk, ktorými trýznili kresťanov. Pociťovali to i obyvatelia Uhorska. Turci podmanili si i veľkú časť Uhorska. Tisíce a tisíce ľudu odviedli do ukrutného otroctva. Poplenili mesta a dediny. V krajine chovali sa ako zbojníci. Žili z lúpeže. Milosrdenstva neznali ani tureckí úradníci ani vojaci. Jedon lepšie zdieral ubohý ľud ako druhý. Ani mladí ani starí, ani mužskí ani ženské neboli v bezpečnosti pred Turkami. Cez dve stáročia poplenili a nivočili Uhorsko a ničeho nepodujali v kultúrnom a hospodárskom ohľade za ten dlhý čas. Nebudovali mestá. Neobrábali zem. Nedali obrany ľudu. Len čo vraždili a lúpežili. Anie- len v Uhorsku páchali Turci tieto ukrutnosti, lež po všetkých krajoch, ktoré zaplavili. Pritom boli nemravní. Viedli opravde hovädský život. Oni nepracovali a všetky práce museli konať ich kresťanskí otroci. Otrokov týchto na jarmokoch predávali ako hocaký tovar. A akí darební neludskí, nemravní a diví boli Turci v tom čase, keď boli najmohútnejším národom v Európe, práve takí sú aj dnes. Pochod celú ríšu tureckú a nespatriš v nej nič z toho, čo s neustálou usilovnosťou a s veľkou obetivosťou utvorily a nadobudly si iné národy. V celej ríši tureckej niet poriadneho mesta. Niet osvety, niet priemyslu, niet hospodárstva. A čo je, to sú diela iných

národov. Železnice a fabriky stavajú Nemci a Angličania. Obchody prevádzajú Gréci. S hospodárstvom zaoberajú sa Bulhari. Turek není na nič a preto nech jeho ríšu zaujmú tie národy, ktorým ona prvej patrila. Po posledných víťazstvách Bulharov uderila posledná hodina slávy tureckej. Polmesiac zapadol, darmo nariekajú nad ním židáci.

Ondrej Hladký.

Naša snemová väčšina.

Tisza-Lukácsovi mungovia častokrát spomínajú vôľu občanov Uhorska. Že vraj oni z dôvery krajinského obyvateľstva dostali ich poslanske mandáty. Že vraj tú politiku, ktorú oni zastupujú a prevádzajú, žiada si a schvaľuje väčšina krajinských občanov. Ba aby chvastanie mungov väčšiu váhu malo, lžú, že tú politiku za prospešnú uznáva i jeho veličenstvo kráľ.

Mungovia teda, ako oni hovoria, z vôle krajinského obyvateľstva obdržali poslanske mandáty a teda že splnomocnila ich celá krajina, aby odhlasovali nový vojenský zákon a všetko čo s tým závisí.

Celé Uhorsko!!!

Väčšina uhorského obyvateľstva!

Kto to má byť?

Dľa mungovcov, tých dakolko stotisíc voličov, ktorí majú volebné právo. Ba len tí, ktorí hlasovali na mungovcov. Tí ostatní obyvatelia Uhorska sú nikto. Áno, týchto za nič považujú mungovia. Že porcie platia, že pri vojsku slúžia a že konajú fažké povinnosti občanské, to neplatí nič pred mungovcami. Takto znevažujú a opo- vrhujú mungovia milióny poctivých občanov uhorských. Nemajú hlasujúce právo, oni sú ničím. V Uhorsku len mungo-liberál je pán a len ten volič má akú-takú cennosť, ktorý hlasoval na vládneho mameluka. Aj ten volič len dotiaľ, kým svoj hlas neoddal. Potom i on je nikto.

Veľmi by sme opakovali tú starú a už zohratú pesničku, keby sme písali o tom, že ako u nás volia mungov. Prečo musia úradníci a všetci od vlády a od stolice odvislí páni hlasovať na mungov? O tom už aj vrabci čvrtgajú. A že toto je vôľa krajiny, krajinského obyvateľstva! S najväčším zbojstvom prevedené

volby sú vraj vôľa krajinského ľudu! Podplatení a pálenkou opojení voličia že sú vraj väčšina nášeho ľudu! To hlásajú až do zunovania Lukács a Tisza. Títo dvaja velvezíri mungovskej čriedy na to nedajú nič, že ľud Uhorska na stá a stá shromaždeniach protestoval proti násiliu Tiszovmu, proti povýšeniu vojanských trov a proti hlúpym a zkazonosným zákonom, ktoré vyniesol mungovský snem. Tisza, Lukács a celá perepuť mungovská cenia iba ten mandát, ktorí oslopaní voličia a živáňskí volební predsedovia doručili členom snemovej väčšiny. Všetko ostatné je šmarn. Márný je protest ľudových shromaždení, Lukács aj to preváži. Stoličným právomocnostiam jednoducho rozkáže, aby vláde hlasovali dôveru. A objednaná dôvera sype sa zo všetkých strán a Lukács bije sa hrdo v prsia, rieknúc: «Nie ľudové shromaždenie, lež stoličné právomocnosti zastupujú a vyslovujú vôľu krajinského obyvateľstva.

Kolké blbstvo!

Kto že je údom stoličného výboru? Notári, slúžnovci, pisári, židáci, slovom od vlády závislí mungovia. Všade len mungovia a mungovia! Nikde nevidieť ľud pracujúci a daňujúci. Čo je to za krajinu, kde ľud za nič majú? Prečo je v Uhorsku ľud tak zneuctený a biedny, že nemá žiadneho práva? Prečo vycivený pisarik alebo dovandrovaný židák je viac, ako sedliak alebo remeselník? Prečo ľud v iných krajinách obdržal právo a slobodu? Prečo v Uhorsku len zemanstvo, pánska vrstva drží v rukách všetku moc? Prečo je náš ľud natolko blbý a trpezlivý, že trpí Tisza-Lukácsovú väčšinu? ...

Záhorský.

Príhlas k stoličným voličom nyitrapereszlényskeho kruhu.

Dňa 20. nov. budeme voliť jedného výborníka stoličného. Vyvoľme si ľudáka a na žiadaní pána liberála. Teda Čermančania, Vycsapania, Šulančania, Opončania, Kovarčania, Szolčančania, majte sa na pozore, nesľubte svoj hlas liberálom, bo to by sa protivilo ľudáckej dôslednosti, kresťanskému presvedčeniu. Keď z liberála nevystane taká chvalitebná vec, aby hlasoval na poriadneho ľudáka; ani z poriadneho ľudáka ne-

smie vystať také politické huncútstvo, aby márnil svoj drahý ľudácky hlas na liberálneho kandidáta. Liberáli podistým postaví kandidáta a budú vás zvädzať pred voľbou, ba i ruku vám podajú, vy ale hľadte na to, že ste vy dobrí kresťania a od kosti poriadní ľudáci, teda tvrdí máte byť vo svojom politickom presvedčení. Ja znám liberálov, znám ich plesnivé modzgy, ich čierne svedomie, ich hnilé myslienky, ich kocúrsku lstivosť. A preto, že znám tých liberálov, upozorňujem vás, že jakonáhle by ste odhlasovali na liberálneho kandidáta, po voľbe vás už nepoznajú, ruku vám nepodajú a kde len môžu, stupia vám na otlak.

Majte teda pevnú vieru, jako vyznávači, vytrvanlivú vernosť ku svojmu ľudáckemu presvedčeniu, jako mučeníci; a takto vytvorené je to, že by poriadny ľudák odhlasoval na liberálneho kandidáta.

A keby daktorý ľudák libdrálnym prázdnyim slubom sadol na lep, môže byť presvedčený o tom, že od liberálov bude najviac posmievaný a najmenej ctený.

Teda smelo treba vytrvať pod praporom ľudovej strany, haňba by to bola pre náš tábor, keby kto chcel byť ľudákom, pri voľbe by ale držal sa ako otrok liberálov. Nech žije ľudová strana, preč s liberálmi, na liberála nech hlasuje len liberál-mungo.

Fraňo, roľník.

Nový predseda Spojených Štátov.

Za predsedu Spojených Štátov severoamerických zvolený bol demokrata dr. Woodrow Wilson, za podpredsedu Tomáš R. Marschall. Tuhý volebný boj medzi republikánmi a demokratmi skončil sa teda s víťazstvom demokratov. Republikáni za 14 rokov posielali predsedu do Bieleho domu: posledným demokratickým predsedom bol Cleveland, ktorého roku 1892. kandidoval národný konvent demokratov Čikágu. Republikáni teraz na celej čiare utrpeli ťažkú porážku. Tohoto príčinou zčiasťky je to, že krem odstupujúceho predsedu Tafta aj bývalý predseda Roosevelt uchádzal sa o predsednícku hodnosť a tak rozbila sa jednota republikánskej strany. Republikánska strana zvlášte Roosevelta obviňuje za porážku, bo svojou nesmiernou

túžbou po moci rozduchoval nesvár v republikánskej strane.

Nový predseda Spojených Štátov *Willson* narodil sa v štáte Virginia a je asi 45-ročný. Bol universitným profesorom na universite v Princetovne, ktorá je jednou z najstarších universít Unie, pozdejšie bol aj rektorom tejto university. Čo universitný profesor prednášal politiku. Dr. Wilson je jedným z najvynikajúcejších dejepiscov Ameriky a v novšom čase zvlášte jeho sociologické diela vzbudily živý ruch.

Štát New-Yersey pred dvoma rokmi zvolil ho za svojho gubernátora a čo gubernátor stal sa chýrnym následkom niekoľko radikálnych reforiem. Zaujal sa zvlášte o robotníkov ochraňujúce ústavy.

Nový predseda je z presvedčenia nepriateľom trustov a viackrát sa osvedčil, že sa ich usiluje zrušiť. Ale táto jeho snaha sa sotva zdará, bo veď trusty usilovali sa zrušiť aj jeho predchodcovia, ale ze bezvýsledne, možno posúdiť z toho, že tieto organizácie zo dňa na deň zosilnievajú.

O zahraničnej politike nového predsedu Unie ešte nič nepočuť, no isté je, že bude sledovať dosavadnú zahraničnú politiku Spojených Štátov. Čo sa týče otázky prisťahovania, nový predseda je prívržencom radikálneho obmedzovania, ale nie toho obmedzovania, ktoré chce z Ameriky vytvoriť usilovných, statočných ľudí. Otázku prisťahovania dľa jeho mienky treba riešiť tak, aby neohrožovalo zdravotnícky a mravný stav Unie, to jest chorých a zločincov neslobodno pustiť na breh Ameriky.

Vojna na Balkáne.

Spojené armády balkánskych štátov i v minulom týždni na všetkých stranách úplne porazily Turkov a jestli v poslednom okamžení neopustí ich šťastie, v najbližšom čase vtiachnu do Carihradu, hlavného to mesta tureckej ríše. V tureckom vojsku a zvlášte v Carihrade následkom toho panuje hrozný zmätok. O veľkých úspechoch aké v minulom týždni dosiahly spojené armády balkánskych štátov, podávame nasledujúce zprávy:

Bulhari pri Čataldzi, poslednej to upevnenej pozícii pred Carihradom, cez celý týždeň

podivnou vytrvanlivosťou bojovali proti Turkom. V štyroch stĺpoch napredujú a síce jeden stĺp postupuje pozdĺž brehov Čierneho mora, jeden stĺp pozdĺž brehov Mramorového mora a dva stĺpy napredujú stredom. Turci každý deň utrpeli hrozné porážky. Dľa zpráv sto tisíc nalakáneho vojska bez riadu a skladu uteká k Carihradu. I mesto Drinápol udajne poddalo sa už Bulharom. V Sófii tento chýr predbežne držia v tajnosti, aby nezrýchlili zakročenie mocností.

Srbi napredujú k moru. Armáda srbského generála Živkoviča so svojim delostrelectvom súčasnila sa v dobytí Djakovy a teraz pozdĺž rieky Drin tiahne ku Skutari na pomoc Černohorcom. Armáda srbského generála Jankoviča po dobytí mesta Dibry pohla sa ku pobrežiu Adriatického mora, aby zaujala prístav Durazzo. Srbi sú odhodlaní, že jetli by Rakúsko-Uhorsko nedovolilo zaujať Durazzo a týmto utvorí si cestu k moru, *cestu k moru si aj vojnou zadovážia.*

Černohorci po bojoch pozdĺž riek Bojana a Drin zaujali mesto Skutari.

Grécka armáda stojaca pod vedením dediča trónu kniežata Konštantína v piatok 8. nov. na poludnie *dobyla Saloniky*. Turci vyťahly z mesta, prv ale zničili všetky mosty a zavraždili vela kresťanov a židov. Chýr o padnutí Saloník neprišiel neočakávane. Zdemoralisovaná turecká armáda, ktorá nevedela prekaziť cestu postupujúcim Srbom, aj pred Grékmi z kroka na krok cúvala a ani sa len nepokúsila do bitky pustiť pod múrami Saloník.

Bulhari, Srbi, Gréci a Černohorci chystajú sa do Carihradu.

Dľa chýru jedon srbský, jedon grécky a jedon černohorský vojenský sbor spolu s Bulharmi vtiachne do Carihradu. Z viedenského dobre informovaného prameňa sdelujú, že v zálive Xeros jedna grécka vojenská divisia vysadia na breh, spojí sa pri Čorlu s bulharskými a srbskými čatami, aby pri vtiachnutí do Carihradu zastúpená bola aj grécka armáda.

Ukrutnosti Turkov v Rodostove.

Do mesta Rodosto dohrnulo sa tisíce z bojiska ušľach tureckých vojakov, ozbijali obchody kresťanov, potom *obchodníkov i s familiami po-*

vraždili, na viac miestach podpálili mesto a veľa detí pohádzali do ohňa. Kresťania na čloch ušli na lode v prístavoch, ale mnohé člny boli natoľko preplnené, že sa prevrhly.

Posledný odpor Turkov.

Turci ako by len teraz boli prišli k povedomiu toho, že také ukrutné nebezpečie hrozí Carihradu a spolu s ním celej osmanskej ríši. Ako by sa vojna nechýlila ku koncu, lež len teraz začala, takou zimničnou horlivosťou sa chystajú ku obrane hlavného mesta. Do Čataldze! — vydali heslo Turci, ktorí ešte ufajú, že bitka pri Čataldzi môže zvrtnúť osud vojny a že ešte môžu ochrániť česť Turecka. Dobýjanie kalifátu! Islanský svet nachodí sa v nebezpečí! Takto píše turecké noviny a vyzývajú každého zdravých údov mohamedána, aby tiahol do tábora. Členovia sultánskej rodiny sa zaprisahali, že za vlast obetuju svoju krv, najvyšší turecký kňaz šejk-ül-izlam ale v piatok 8. novembra slávnostne vyhlásil «svätú vojnu». Na bojište ku Čataldze k oduševňovaniu zcela demoralizovanej tureckej armády v sprievode mnohých Ulemov odniesli svätú zástavu proféta Mohameda.

Europejské veľmoci a vojna.

Výsledkom porád medzi veľmocami je, že predbežne nedajú uspokojujúcu odpoveď Turecku na jeho prosbu, v ktorej žiadalo sprostredkovanie pokoja, bo veľmoci súhlasia v tom, že Turecko, keď chce uzavrieť prímerie, musí poskytnúť garancie, že svoju armádu neposilní čatami z Malej Asie.

Udajné rozdelenie europejského Turecka.

Balkánska tlač jednomyselne zaujíma stanovisko proti každému zakročeniu europkých mocností a vyhlasuje, že balkánski spojenci len direktne s Tureckom budú vyjednávať. Na Balkáne sú presvedčení, že nesvár mocností nebude môcť prekaziť balkánskych spojencov v rozdelení koristí a za isté berú, že Turci zmiznú z Europy.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

POLITICKE CHYRY.

Oppozícia a delegácie.

Lukács, Tisza a mungovská väčšina voľbu členov do uhorskej delegácie, ako sme to už predošle oznámili, previedli v parlamente obtočenom vojenským kordónom a nabitom suróvými policajtami. Krajinskí vyslancovia opozície následkom toho nemajú možnosti dozerat mungom na ich ubrýzgané ruky, ako gazdujú s krajinskými peniazmi a zvlášte v delegáciach, kde sa jedná o stá a stámillionov ludu, nemôžu hlas pozdvihnúť proti mungom. Oppozícia z tej príčiny prinútená je po všetkých stranách krajiny v ľudových shromaždeniach ohrožovať sa proti mungovskému gazdovstvu. Krajinskí vyslancovia opozície vo stredu 6. novembra znovu chceli ísť do parlamentu, ponevác však i v ten deň pred parlamentom stálo 120 policajtov, v kruhu kresťanskej ľudovej strany vydržovali shromaždenie, ktorému predsedal gróf Aladár Zichy.

V tomto shromaždení vyslanci spojených stránok opozície v prvom rade uzavreli, že každodenne vydržiaujú zasadnutia a za tým jednohlasne ustálili program ďalšieho pokračovania proti mungovským delegáciám. Vo stredu 13. novembra popoludní o 5. hodine spojené stránky opozície za prítomnosti i početných vonkajších členov vydržiavaly veľavýznamné shromaždenie v ktorom pretriasaly nielen novšie zločiny mungov, lež i terajšie neisté rozpoloženie zahraničnej politiky. Z tohoto shromaždenia mnohému krajine veľmi osožnému mohli by sa naučiť mungovci.

Tiszovi je všetko dovolené.

Celá krajina už dostatočne vie, ako mungovci vážia si krajinské zákony. Neni takého zákona, ktorý by nohami nešliapal mungo. Medzi mungovcami v šliapaní zákonov na prvom mieste stojí ich veľvezír Tisza. Krajinských vyslancov opozície nepustia do zasadnutia dele-

gácií, Tisza ale, ačpráve neni delegátom, slobodne vysedáva ešte aj vo výborových zasadnutiach delegácii a neopúšťa ich ani vtedy, keď ho ztadiaľ vyhánajú. To je už skutočne mungovská nestydatosť.

Dvorné hostiny pre delegátov.

Prvá hostina pre delegátov v budínskom kráľovskom paláci bola 13. novembra, druhá hostina bude 20. novembra. Nesvedomiti voličia ktorí hlasovali na mungov, za to, že na nich uvalili stá a stámillionov nových tiarch, svojim mungovským ablegátom ku týmto hostinám zaiste prajú dobré chutnanie.

Znepokojujúce chýry o vojne.

Srbsko neni spokojné s úspechami, ktoré dosiahlo nad Turkom a chce mať ešte i vlastný prístav na mori adriatickom. Ponevác taký prístav značne by urážal zvlášte hospodárske a obchodné záujmy monarchie, Štefan Ugron uhorsko-rakúsky veľvyslanec v Belgráde, srbskému ministerpredsedovi Pašičovi v mene monarchie oznámil, že Uhorsko-Rakúsko nemôže trpeť rozšírenie Srbska ku moru adriatickému. Podobný protest zadali Pašičovi i vyslanec taliansky a nemecký. Trojspolok veľmocí je teda proti tomu, aby Srbsko dostalo prístav na mori adriatickom. Srbský ministerpredseda Pašič ešte nedal odpoveď na zadané mu protesty, k vyhnutiu prekvapenia ale v budínskom kráľovskom paláci 11. novembra, za predsedníctva jeho veličenstva kráľa vydržiavaná bola vojenská porada, na ktorej súčasťnili sa: zedič trónu arciknieža Franc Ferdinand, minister zahraničia gróf Berchtold, spoločný minister vojny Auffenberg a náčelník generálneho štábu Schemua. Dedič trónu arciknieža Franc Ferdinand najbližšie odcestuje k návšteve nemeckého cisára Vilhelma. Predseda bulharského sobrania, bývalý bulharský ministerpredseda Stojan Danev v pondelok 11. novembra na výsluchu bol u jeho veličenstva kráľa a u dediča trónu Franca Ferdinanda a za tým radil sa s grófom Berchtoldom, uhorsko-rakúskym ministrom zahraničia. Všetko toto zapríčinilo znepokojujúce chýry o vojne. To jedno stojí pevne, že spojené stránky opozície sú proti vojne. Vojnu chcú mať len viedeňské vojenské kruhy a Tisza-Lukácsovi otroci — mungovci.

B E S E D N I C A.

Radosť a žalosť.

(Dokončenie.)

— Ako je to možno — spýtali sme sa Jakub a ja naraz.

— Včera som dostal môj priepustný list — vysvetloval nám žandár. — Ale budem krátkym. Nemám ani otea, ani matky, ani nikoho, preto som si zaumienil, že medzi vami sa usadím. Mám trochu peňazí, kúpim si malý pozemok, vystavím si malú chalupu a budem žiť dokiaľ pán Boh chce. Gazdovať ale viem.

Bože, ako som sa tomu potešil!

— A vskutku je to váš úmysel — spýtal som sa s podivením.

— Ale zanechaj už to ustavičné vykanie — hevoril žandár. — Tykaj mi!

— Nedbám. Teda vskutku medzi nami, jednoduchými ľuďmi chceš bývať?

— Dobrý je tento ľud, pekný je tento kraj — odpovedal žandár — že to ani vysloviť nemôžem. U vás je každý taký láskavý, prívetivý, u nás však studený a ľahostajný.

— Vtedy sa musíš oženiť — poznamenal Jakub — bo bez ženy nedá sa dobre gazdovať.

— Ej no, ako vieš človekovi myšlienky uhádnuť, smial sa žandár, ktorý mal nemecké meno Tauber. — To je hlavné. Ale čo robí moje srdce, moja čiernooká Anička?

— Ktorá Anička?

— Tvoja sestra — odpovedal žandár.

— Ako?

— Nuž tak, že my sa milujeme a síce už viac ako jeden rok. Snád o tom ani nevieš?

— Odkiaľ by som to vedel? — hovoril som so zadivením.

— Anička pod len sem! — zavolať som potom sestru.

— Či je to pravda, že sa s Tauberom dávno milujete? — spýtal som sa jej.

— Keď ti to už on povedal, tak nemám čo tajiť odpovedala ona,

— No, čo teraz bude? — spýtal som sa bývalého žandára.

— Vieš čo — odpovedal — u vás ostanem, dokiaľ si majetok kúpim a všetko potrebné si zaopatrim. Zatiaľ príde Veľká Noc a v lete zadržíme svatbu. No, anička, privoliš? A ty čo hovoríš na to? — obrátil sa ku mne.

— Ja žiadnej námietky nemám proti tomu.

Na Turice všetcia traja sme sa chystali ku svatbe. Anton, bývalý žandár, už si aj dom aj rolu kúpil, a všetko si zaopatril, čo je ku hospodárstvu potrebné. A stal sa z neho statočný gazda.

Jedným týždňom pred svadbou (už sme boli vyhlásení) sme sa sišli a nad volačím sme sa radili.

Ja som sa strašne hneval.

— Čo ti je? — spýtal sa Anton?

— Čo mi je? To, že vy všetcia máte družbov a ja nemôžem najst. Neviem, koho mám požiadať?

— Snáď Ondreja Hladkého? — radil mi Jakub.

Vtedy udychčaná vbehla moja sestra. Maria, mláduchu Jakubova:

— Milý brat — kričala — jeden vojak sa vypytuje po tebe!

— Kde je?

— Pri dverách.

— Prečo nepríde?

— Nechce. Hovoril, aby som fa vyvolala.

— Ako vyzerá?

— Je vysoký, má beľavé vlasy a modré oči.

Vtedy som už nešiel, ale utekal.

— Pane Kosnovský, môj drahý dobrodinca — kričal som s radosťou. — Vy ste to?

— Pravda že ja! Naše vojsko táborom leží v tomto meste. Po tebe som sa vypytoval a dozvedel som sa, že sa budeš ženit. Pýtal som si na štrnásť dní urlaub, aby som ku tebe prísť mohol. No dobre som to tak urobil?

— Oh môj dobrodinca — a tak som ho objal, že mu kosti prašfaly.

— Nechaj ho už nechaj — napomínal ma Jakub. Radšej popros toho pána, aby ti bol družbom!

— Veľmi vďačne — ponuknul sa Kosnovsky,

— Vskutku? — spýtal som sa a ani som nechel verif očiam. — Ani uverif to nemôžem,

— Ty blázon — smial sa Jakub.

— Nedbám! — hovoril som a hneď na Jakuba, hneď na Kosnovského som hľadel.

*

Dnes sme už všetcia ženatí.

Anton si vzal svoju sestru Helenku. Jakub Mariu, ja ale Jakobovu sestru, svoju milú Katku.

V priateľstve, v najväčšej svornosti žijeme všetcia a čas nám v najväčšej blaženosti beží.

Tak žijeme, ako traja dobrí bratia. V nedeľu a vo sviatok skoro vždy sme spolu. Rozprávame si, žartujeme a keď vôľu máme, aj si zaspievame.

Ale nikto tak krásne tak milo nespieva, ako moja zlatá Katka. Človek by myslel, že slávika počúva. A Anton hrá na husľach. Iný raz zas vyprávame o behu času alebo o dávno milých veciach, keď sme ešte vo svete boli.

A keď si na minulosť pomyslíme, na krátky čas sa zarmútíme, ale len na krátky čas, bo potom zas sa rozveselíme a v pokoji sa rozídeme.

Len môj brat Peter nepríde ku nám, nevypráva s nami, tam leží na cintorine v studenom hrobe vedľa otca a matky. Ale zato často pamätáme na neho a vtedy vždy vidím jeho krásne, veselé oči a počujem milý hlas.

A tak sa mi vidí, že neumrel, ale prichádza, prichádza ku nám.

Čakáme ho, čakáme, ale darmo, len tá nádej žije v nás, že aj my pôjdeme k nemu, do vlasti večnej blaženosti.

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ v nedeľu 10. novembra o 7. hodine ráno v kostole kráľovského palácu slyšal sv. omšu a za tým dával výsluchy. Zdravotný stav jeho veličenstva uspokojujúci je v každom ohľade.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský v XVII. obežníku svojom cirkevnom do 15. decembra vypisuje súbeh na uprázdnené fary: Ujvároska Udvarnok, Nyitraegerszeg, Temetvény, Nagytapolcsány a Magasmajtény.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v poslednom XIII. obežníku svojom uverejňuje najnovšie nariadenie svätého otca pápeža Piusa X. pofažne navštívenia prahu sv. apoštolov Petra a Pavla, patrične samého sv. otca zo stránky biskupov, ktorí z celého sveta majú prísť do Ríma a podať zprávy o terajšom stave biskupstvá. Osvietený pán biskup uverejňuje ďalej, koľko bohoslovcov prijal do košického semenišťa, koľki z duchovných s prospechom zložili farárku zkušku a konečne vypisuje súbeh na uprázdnenú faru Bardijov. — Košická Katolícka ľudová Jednota, ktorá prítomne má už dvetisíc členov, najnovšie vydržovala shromaždenie, v ktorom jednohlasne a ostro ohrožovala sa proti ľživým a podlým pomluvám, akými luteránsky professor Michal Réz v novinách napadol osvieteného pána biskupa. Uzavretie Jednoty, predseda jej dr. Alois Klekner, tunajšej kráľ. akademie direktor na odpoč., predniesol osvietenému pánu biskupovi, ktorý za toto osvedčenie poďakoval sa veľkými slovami. M. Viktoria Lipcsey, nekďajšia predstavená kláštora mníšiek Uršuliniek, ktorá založila i dievčenskú hospodársku školu pri tomto ústave, zomrela po 25. ročnom blahonosnom účinkovaní a za prítomnosti obrovského počtu obyvateľstva pochoval ju praelát kanonik a mestský farár Ondrej Kozora. — Franc Holló farár obce Rad vymenovaný je za druhého vicedekana okresu Bodrogköz.

Železničná dráha v horách.

Chýry zo Sáriša. *Prešov:* Spolok katolíckych učiteľov stolice sárišskej 4. novembra vydržoval veľkej významnosti ročné shromaždenie v miestnosťach katolíckeho kruhu Rákócziho. Velkolepé toto shromaždenie prítomnosťou svojou poctili: Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, cirkevní školdozorcovia biskupstva, biskupský tajomník Štefan Hartsár a professor bohoslovnia Aladár Kasztell, župan sárišskej stolice Baltazár Semsey a podžupan Jozef Tahy, košický kráľ. podškoldozorca Elemér Szabó, grécko-katolícky kanonik a cirkevný školdozorca Jozef Vojtovics, hlavný notár mesta Prešova Jozef Magyar, premnohí duchovní a skoro všetci katolícki učitelia sárišskej stolice. Shromaždenie ako predseda významnou rečou zahájil Adalbert Zaborovszky praepošt a mestský farár, po čom košický kráľ. podškoldozorca dr. Julius Ósz zaujímavú prednášku držal o patronáži. Po vybavení viacerých vnútorných záležitostí spolku, osvietený pán biskup zriedkave peknou rečou upomínal učiteľov ku praktickej ochrane dietok v obore opravdového patronážu. — *Szentkereszt:* Duchovenstvo dekanátskeho okresu sabinovského 30. októbra vydržovalo jasenné shromaždenie, ktorému predsedal praepošt vicedekan a sabinovský farár Peter Hartsár. — *Rabócz:* Jozef Kangyura, tunajší horlivý farár ako veľkých zásluh duchovný, vymenovaný je za vice-dekana okresu Giralt.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Velkováradinská r. k. kapitula v Novej obci Uj-Irázu postavila faru a novú školu za 37.768 korún, k ochráneniu obce proti vylietaniu sa rieky Kőrös shotovala dála násyp za 7000 kor., v obci napokon vyvrtila dála artézku studňu za 2000 korún. — Sedmohradský biskup gróf Karol Gustáv Mailáth obci Nagymoba pre cintorín kúpil pozemok za 6000 korún. — Farár dr. Matuš Berger na nový kostol v obci Hercegfalu obetoval 1000 korún. — Nebohý ferdinand Fejér, bývalý farár obce Bihar na podporu kat. tlače poručil 1000 korún a krajinskému kat. spisovateľnému spolku Pázmány tiež tiež 1000 korún. — Jágerský kanonik Ján Foltin, ktorý len vlani 60.000 korún dal na ozdobné práce jágerskej katedrály, na ten cieľ teraz znovu obetoval 100.000 korún.

Chýry zo Spiša. V Kacvine 23. októbra zhorel cenný ružencový oltár. Chytil sa od sviečiek, ktoré zhasil kostolník. — V levočskom ochrannom spolku proti suchej nemoci 17. októbra vydržovaná bola prednáška o nebezpečenstve tuberkolose, o chránení sa proti nej a o liečivých jej spôsoboch. Prednáška mala hodne poslucháčov. Čistý osov v prospech spolku obnáša 180 korún. — V Kézmarku 25. okt. zastrelil sa súkromník Ján Kazimir a v Krompachoch tiež samovraždu zpáchala 32-ročná Róza Hollósy, opatrovníčka nemocnice. Bez pevnej živej viery je ver ťažko snášať horkosti trápneho života! Hrabušice a Stracená onedlho dostanú telefon. — Smižanský hlavný panský horár Vincent Knotek pri svojom včelíne v lese trafil 30 divých sviň, z ktorých päť zastrelil. — V Kézmarku sú krá-

deže na dennom poriadku. 27. okt. v noci zo sklepu Maibauma ukradol dakto 10 párov topániek v cene 260 korún. V dome chudobných neznámy zlodej Juliane Pelenerovej ukradol ostatný poriadny oblek, ktorý zachovala si pre druhý svet; ukradol jej tiež aj chudobnú bielizeň. Istému lekárovi už chytený robotník, ktorého liečil, vzal kožuch. Mestskému horárovi dakto ukradol z voza jedny nové šaty. Okrem toho z viac domov zmizly husy, kury atď. — V Levoči a v Kézmarku zariadenia úradu ku značeniu sudov. — V Harichovciach miesto penzionovaného Múdryho za kat, učiteľa vyvolili Vilhelma Nándorfiho a na druhú r. k. učiteľskú stanicu v Čarnehgury učiteľku Helenu Horváth. — V meste Gölncibánya istý bravčiar zaklal brava, ktorý vážil 350 kilov a slaninu mal 17 centimetrov hrubú. Ludia hufami obdivovali toho obrovského brava. — V Nižných lapšoch spolok kresť. striezlivosti má 130 údov. Všade má sa viesť neuprositeľný boj proti tejto najväčšej pliaže nášho slovenského ľudu: proti jedovatej pálenke.

Turecki vojaci na Horniakoch. Pred niekoľkými dňami z jednej tureckej posádky v sandžaku na Balkáne viac vojakov a dôstojníkov ušlo na bosenské územie, ktorých na nariadenie nášho ministerstva vojny priviezli do Uhorska, kde ich vo viacerých mestách umiestnili. Desiat dôstojníkov a 200 vojakov dostalo sa do Levoče, kde ich — ako odtiaľ píšu — veľmi srdečne privítali. Dôstojníci bývajú v meste a obecní vojaci v kasárni, kde ich dľa ich zvykov opatrujú, kuchyňu tureckých vojakov zariadili dľa tureckých predpisov. O niekoľko dní aj jeden ulema, to jest jeden turecký kňaz príde do Levoče, aby Turci ani vo svojich službách Božích netrpeli nedostatok. Dôstojníci a vojaci sú veľmi smutní. Vojenské a občianske vrchnosti teraz na tom premýšľajú, či by nečinných tureckých vojakov nebolo možno čo nádenníkov zamestnávať. Pri stavbách by mohli dostať prácu a po skončení vojny s uspokojenými peniazmi vrátili by sa do svojej vlasti.

Sňah a mraz. Včasný sňah a mraz na mnohých vidiekoch krajiny narobil veľa škody, lebo sú s poľnými prácami všade ešte nie hotoví a mnoho kopaní je ešte na poli. Tak ku príkladu v stolici čanádskej v stredu 6. nov. rano už tiež začal padať sňah, role prikrýte sú shrubou vrstvou sňahu, následkom čoho gazdovia utrpeli veľké škody, bo tie plodiny, ktoré sú ešte v zemi na poli, nemôžu vykopáť a pre veľký sňah ani oziminy nemôžu posiať. — V Kremnici a na okoli cez viacej dní neprestajne padal sňah a celé okolie prikrýte je hrubou vrstvou sňahu. Teplomer tam minule ukazoval 2—4 stupne zimy. — Z Myjavy oznamujú, že po jasenných dážďoch, v utorok 5. nov. nastalo studené počasie a celú noc padal hustý sňah. Okolie tiež je pokryté hrubou vrstvou sňahu. — Na okolí Levoče v pondelok 4. novembra celý deň padal sňah a v utorok rano teplomer ukazoval 10 stupňov zimy dľa Celsiusa. V Spiši gazdovia ešte tiež nevykopali zemiaky a teraz usilujú sa ich zpopod sňahu vyberať a voziť domov. — V Košiciach 5. nov. od utorka večera neprestajne padal

sňah. Na uliciach mesta bolo po kolená sňahu. — V Novom Meste nad Váhom 5. a 6. novembra cez celý deň padal sňah a role prikruté sú 13 cm. hrubou vrstvou sňahu.

Vo zvolenskej stolici od 1. januára do 30. septembra úradne vystavili 582 cestovných passov, teda o 335 viac ako lanského roku za ten istý čas. Veľký je počet tých, ktorí vystahujú sa bez passu.

Ohne. Z Piešťan nám oznamujú: V predvečer dušičiek od sviečky chytil sa jeden veniec v cintoríne. Oheň širil sa rýchle a za chvíľku spustošil asi 40 vencov. Medzi ľuďmi nastal strach, podarilo sa ale zahasiť oheň a nestalo sa väčšie nešťastie. — V Prešove jediná fabričná osada v meste, dielňa na stroje firmy «Buchner a Moskovits» v nedeľu 3. nov. na úsvite zhorela. Len niekoľko strojov podarilo sa horko-fažko zachrániť. Škoda, ktorú šacujú asi na 150.000 korún, cestou assekurácie bude vynahradená.

Zadlával ho vlak. Z Vrútok znamujú, že rýchlik ktorý sa v stredu pohol odtiaľ do Košíc, zadlával a dokaličil tesárskeho tvaryša Jozefa Pillera z obce Felsőrabince v stolici šopronskej.

Eucharistická jednota. K rozšíreniu častého sv. prijímania v budapešťanskom kostole Večitej Poklony, s odobrením cirkevnej vrchnosti utvorená je Eucharistická Jednota. Údovia tej Jednoty zaviazujú sa, že k sv. prijímaniu pristúpia aspoň raz do týždňa. Hlavný cieľ je, aby údovia žili Kristový život. Dobré by bolo, keby v každej farnosti utvorená bola taká Eucharistická Jednota. Následkom milión a milión sv. prijímaní obnovila by sa zaiste hneď tvár zeme a priblížilo by sa k nám kráľovstvo nebeské.

Veľké nešťastie na železničnej stanici. Železničný robotník Juro Hegedüs zamestnaný bol na košickej železnici a nezbadal približujúci sa vlak. Nešťastný človek prišiel pod kolesá, ktoré odsekly mu obe nohy, Odviezli ho do nemocnice.

Mrtvola Hronu. Na zvolenskej osade B. káš v tieto dni vylovili z vody Hronu mužsku mrtvolu, ktorá mala rany na hlave. Žandárske vyšetrovanie ustálilo, že je to mrtvola robotníka Pavla Luptáka, ktorého zabili v bikašskej kréme a keď ho vyrabovali hodili ho do vody.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Proti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápeno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov

a záleží zvlášte v prospešnom zostavení praeparátu, ktorý nielen šlajm rozpúšťa, kašeľ tíš, chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho zostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápenných solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krve. Herbabnyho železo-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorábateľ: Dr. Hellmann lekár «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Istotný liek všetkým čo trpia na pakostnicu lámku, lúpanie a na iné neduhy z týchto chorôb pochádzajúce. Potieranie, lekarmi preskúmaným a za každej príležitosti nariadeným liekom «Memfor» poskytuje uľavenie bolesti, ba úplne vyliečenie i v takých pádoch. keď iné lieky pomôcť nemohly. K dostaniu v cievach po K 2:50 a 1:50. Rozposiela Lekár sv. Ducha (Szentlélek-gyógyszertár), Budapešť, VI., Király-u. 12.

Každý hospodár. prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, Budapešť, VI. Gyár-utca 28, kde za najlepšie uznané motor mlatiacky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

HOSPODÁRSTVO.

Či kravy možno zapriať?

Jeden nemecký gazdovský radca v jednom gazdovskom odbornom časopise dokazuje, že také kravy ktoré zapriať, nielen že nodoja horšie, ba práve napomáha ich dojivosť, predpokladajú pravdu, jestli kravy nepresifame, neprehaname veľmi. Zapriať kráv zvlášte pre malých gazdov je veľmi výhodné. Krava je síce slabšia ako vól, ale je živšia a mlieko takej kravy je lepšie ako tej, ktorá vždy stojí na maštali.

Pravda je síce, že zapriať krava dá snáď menej mlieka, ale toto mlieko je potom tým lepšie. Spomenutý gazdovský radca kravy potreboval aj na vyvážanie hnoja a vozenia stavebného materiálu a dľa jeho značiek taká krava, ktorá veľa fahala, v robotné dni dala 6 litrov mlieka denne (krava mala 365 kilogramov živej váhy) pri hojnom kŕmení a keď tú

Herbabny podfosforokyslý

Vápeno-železný-sirup

od 43 rokov lekármi preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa šlajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chôvu a pôsobí nadovšetko k tvoreniu krve a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Pôvodný len s touto ochrannou značkou

Výs. rúha pred padelantím

Herbabny

Aromaticná Essencia

od 45 rokov obmed. uvedená a vrele odporúčaná. Výborný vlúdne pôsobiaci prostriedok k prehmatiu. Odstraňuje torú stolicu a nepríjemné jej následky a čistí krv.

Cena jednej fľašky 2 koruny. — Poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekár «Zur Barmherzigkeit» Wien, VII./Kaiserstrasse 73-75.

Hlavný sklad pre Uhorsko lekár Josef Török Budapešť.

(Herbabnyho nástupca.)

Sklad vo všetkých v českých lekárňach.

istú kravu nezapriahli, pri rovne hojnom kŕmení, v ten deň nedala viac mlieka, ako vtedy, keď bola zapriahnutá.

DOPISY.

Richvald (Kristályfalu, Spiš), 24. okt. 1912.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Krešťane», ktorý v 43 výtiskoch chodí do našej farnosti.

Známa vec je, že knieža Hohenlohe chová medveďov vo Vysokých Tatrách a stará sa, aby nemaly krivdu. Ponektorí z tých medveďov ale často zunuujú ich väzenie, vyslobodia sa zo zátvora a zavítajú na bližšie-dalšie okolie a nemilosrdne pustošia statky chudobného ľudu. Jeden medveď zavítal i do nášho veľmi vrchovateho chotára a pred krátkym časom roztrhal peknú kravu jednému ubohému gazdovi. Takto rok medveď na tej istej strane nášho chotára hostil sa na jednom volovi. Náš nebezpečný nový hosť neopovrhne ani koninu. Tohoto leta podolinskému ovčiarovi zabil dva kone a v toporskom chotáre tiež ovčiarovi jedného koňa. Hohenlohe vládne millionami a preto s celým právom očakávame, že chudobným ľuďom čím skôr vynahradí úplnú škodu.

Žatvu mali sme toho roku veľmi planú. Celý september pršalo, mali sme dážde ešte i v októbri. Ľudia niako nemohli zbožie domov dostať, väčšiu čiastku len tak kradli a to veľmi mokravé, už začína hniť v stodole. Ostatný ovos svázali 24. októbra. Ustavičné dážde zničily u nás asi polovicu úrody. Na jar odkázani budeme na štátnu pomoc, bo naše tohoročné zrno nie je súce na siatie, Zemiakov máme tiež asi o polovicu menej ako iné roky, na mnohých miestach vyhnily. Kapusta je podobne veľmi slabá. Trojky sú ešte na ostrevkách. Zima sa už približuje, mrázy boly už veľké. Keby sa len Boh smiloval nad nami, aby sme zemiaky vykopal mohli ešte pred snahom. «Pán Boh dal, Pán Boh vzal, nech bude meno Pána pochválené.»

Do vôle božej oddaný hospodár.

Z Čachtíc.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Prosím uctive o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krešťane».

Naše mestečko je svetochýrne. Nachádza sa ono neďaleko Nového Mesta nad Váhom. U nás faráruje

Bartolomej Reviczky, už 26 rokov. Je on rodák z Beckova, pred tým bol farárom v Pobeďine, kaplánom ale v Tekovsku a v Novom Meste. Kapláni sa u nás veľmi často premieňajú. Školu máme len štátnu, nemáme tu ani úverkový, ani obchodný spolok, bo o také ľudu osožné veci nemá sa kto starať. Luteránov je tu málo. My by sme boli poriadni ľudáci, keby náš volebný okres nebol tak veľmi miešaný, ani nečistené zbožie. U nás je ten svetochýrny hrad, kde pred dakolko sto rokami grófka Elisabeta Báthory kúpala sa v krvi mladých dievčieniec. Duchovní otcovia: dr. Janda, Ernest Jakubéczy (teraz už Katona), Simončič, Izsó, Trebaticky sú naši spolurodáci. Dá Pán Boh, že cirkev svätá dostane od nás ešte viacej verných sluhov Pána.

S Bohom

Zvonček.

Zo Sulán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie mojich niekoľko riadkov v našom Krešťane.

My sme neškodno za chrbátom sveta. Naša dedinka leží medzi Suránkou a Oblokovcami. Bývalý hl. slúžny Ludvik Tóth na radu notára Bucsányiho proti našej vóli, sosobášil Veľké a Malé Sulany a teraz sa to menuje Nyitraszulány.

V Našej obci je len veľmi málo liberálov mungovských. My čo poriadni kresťania držíme vo všetkom a tak aj v politike so svojim duchovným otcom Francom Konyakovszky, od ktorého by sme sa neodvrátili, ani keby nás sám Ičo Krausz chcel nakloniť k liberalismu.

Pozemky sú u nás drahé, sfa šefran; pôda je dobrá, jako podarená žena; organistu máme znamenitého, jako čisté jadro. Krémárov máme kresťanov, poriadnych ľudákov; ryehtár Klepanec tiež nenávidí ten prekliaty liberalismus, ktorý podryva kresťanskú vieru. Nech žijú poriadni ľudáci, nech zhynú liheráli a všetci mungovci.

Kuchárik, roľník.

Z V, Topolčian

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím ráčte popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Krešťane».

S veľkou radosťou zvestujem najnovší dosť základný chýr, totižto že na patričnom mieste zaoberajú sa s tou myšlienkou, že by najlepšie a najspasiteľnejšie bolo, keby veľkopolčianskú faru prevzali mníši prísnej regule. Vtedy by kňazi aj v našich filiálnych ľudových školách vyučovali náboženstvo, vtedy by aj všetci na naše milostné miesto putujúci veriaci dostali sv. spoved. Veď je to len veľmi otupno, keď kto sem zďaleka príde na púť a čo je hlavná vec, nemôže pristúpiť ku svätým sviatosťam. A potom od Nitry až za Prievidzu po Trstenú v Orave, neni mnichov, u ktorých by sa mohli spovedať kňazi, učitelia a premnohí zbožní veriaci, pachtiaci za dokonáleším životom.

Ako slyšíme, aj patrón barón Haupt-Stummer čo dobrý katolík prajne sa zaoberá s týmto veľmi spásateľným plánom, ktorý naše srdce preplňuje veľkou radosťou. My sa modlíme každodenne na tento úmysel; spíname ruky k nebu, aby sme už nedostávali starých, alebo liberálno-chladných kňazov, lež za spasením duší dychtiacich apoštolov.

J. L., obuvník.

Čenčice (Csontfalu, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím tento môj krátky dopis uverejniť v našom «Kresfane».

V spišskej obci Čenčice počet obyvateľov upadol následkom veľkého vystahovania sa, natolko, že teraz spočíta už len 23 duší. Ponevác Čenčičania následkom toho už od rokov nemôžu prevádzkať samosprávu, pre nedostatok duševných a hmotných požiadaviek, stolica teraz obrátila sa k ministrovi vnútra s tým návrhom, aby prestala samostatnosť obce a aby pripojená bola k Mahalovciam (Málhafalva). Vyvandrovanie celé obce pozbavuje obyvateľstva, všade zmáha sa bieda, zkaza. A čo robí vláda? Záležitost vezme v známosť, zkasiruje obec a potom lifruje stá a stá millionov Auflenbergovi. O iné sa nestará.

Zhrozený pozorovateľ.

Hanušovce (Spiš)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresfane».

Krásnu a veľavýznamnú slávnosť mali Hanušovania 22. septembra. V ten deň bol posvätený novovystavený pekný dom potravného spolku, ktorý stál 12.000 korún. Posviacku previedol miestny pán dekan s asistenciou pánov farárov z Mafašoviec a zo Starej Vsi. Priležitostnú reč povedal farár mafašovský. Rečnil o spolkoch a o kresťanskom spoludržaní «Svoj k svojmu». Po posviacke vydržovala sa ľudová zábava, na ktorej rečnil horlivý ľudák, gazda Jozef Pisarčík, ktorý je známy o svojej peknej a oduševnenej výrečnosti. Radostná to vec, že kým konzumy na viacerých miestach upadly, v Hanušovciach vzmožil sa natolko, že už má teraz i svoj vlastný dom. Horliví Hanušovania pridrživajte sa krčovite vášho spolku a podporujte ho všemožne, aby prišiel k čím väčšiemu rozkvetu! Ani na chvíľku nezapomínajte na to naše heslo: *Kresťania podporujte kresťanov!* Hľa, inoverci držia spolu ako pevný múr a to je pekné. Nasledujme ich v tej veci i my katolíci! Na tej radostnej slávnosti medzi inými účasť bral i právny obranca spolku, advokát dr. Béla Lieskó zo Starej Vsi. Ten nový náš pravotár je v každej veci horlivým katolíkom a spravедlivým obrancom nášho ľudu. Hodný je teda našej úplnej dôvery. Čím viac bijú naňho židia a

čím viac od neho odhovarajú ľud židovskí advokáti, tým viac ho podporujme pri našich potrebných právnych záležitostach. Však je to našou prísnou povinnosťou! Všetci magurskí kresťania, zvláštne ale údovia Katolíckej Ľudovej Jednoty mali by sa dôverne obracať k nemu v každej právnej veci!

Bojovník kresťanských zásad.

Nižná Šumava (Alsószépfalu, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Ráďte prosím uverejniť teno dopis v našom milom «Kresfane».

Administratívny výbor ešte roku 1908. vyzval nižnošumavskú r. k. birkevnú obec, aby zväčšila svoju nízku, vlhkú a úzku školu, opatrla ju s potrebnými vecami, aby k vynaučovaniu svojich 140 každodenných školských detí v smysle zákonov nevyhnutne sriadila potrebnú druhú učiteľskú stanicu a čím skorej vyvolila druhého učiteľa.

To vyzvanie ale ostalo bez výsledku. Za tým i osvietený pán biskup udržiavateľa školy vyzval k plneniu zákonných povinností, ale aj to bolo marné. Ponevác nedalo sa školskú záležitosť sriaďiť na náboženskom základe, administratívny výbor na základe zákona roku 1909. nariadil aby tam postavená bola obecná ľudová škola. Obecný výbor vzdor štvornásobného napomenutia doteraz zdráhal sa to urobiť. Následkom toho teraz stolica obrátila sa k ministrovi vnútra, aby rozpustil vzdorujúci výbor obecný.

Je to veru veľmi smutno, ba hriešno, keď sa ľudia tak nepriateľsky chovajú proti škole. Verný katolík ani za celý svet nedá padnúť svojej náboženskej škole, veď náboženská škola je akoby vlastná sestra kostola. Aká to haňba, keď tú školu stavať budú pri asistencii žandárov.

Bojovník katolíckej výučby.

Upozornenie.

Ponevác nám nikto nič nedá darmo, my naše noviny tiež nemôžeme darmo posielat ct. čitateľom. Preto aj uctive vyzývame ich s týmto, aby odoslali nám nielen predplatek, lež kto s cenou novín zaostal, i celú dlžobu. K odoslaniu penazí prosíme upotrebiť poštovú poukážku (póstautalvány). S uctou

Vydavateľstvo Kresťana.

Rozmary a Žarty.

Blato.

— Kde si sa tak strašne zablatil, veď nikde neni blata?

Dieťa: Ako by nebolo, maminko, blata je dosť, len hladat ho treba.

*

Móric.

— Povedz mi Dávidko, načo si vlastne kúpil tú mačku?

— Aby môj malý Moricko videl, že sa aj umývať treba.

*

Zemiaky.

— Susedia! Ja som tej mienky, že toho roku slabo plano platí zem.

— Nuž ohľadom vína nebojím sa, ale čo sa týka zemiakov, áno,

— A prečo?

— Preto, bo vino dá sa daako robiť, lež zemiaky nie...

Spisy redakciou odporúčané.

Znamenitá kniha modlitebná je, ktorej nápi zneje «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi». Je ona veľmi obratne zostavená, stručne složená. Na zvláštnu obranu mocnú sv. Jozefa môžu rátať tí, ktorí výbornou pobožnosťou nachádzajúcou sa v tejto knihe, čím častejšie sa budú utiekať k mocnému Pestúnovi Krista. Cena utešeného výtisku 400 strán obsahujúceho len 2 koruny; dostať u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény. Vrele, s úprimným srdcom odporúčame túto znamenitú knižku. *J. L.,* podmissionár.

Cesta kríža a tajemstvá ruženca. Cena 10 hal. Vydal dr. Jozef Janda, dekan-farár, Nyitrapereszlény.

Pre kresťanskú mládež veľmi vrele odporúčame duchovným otcom a katolíckym učiteľom veľmi znamenité dielo «Mučenica čistoty» rečené. Stojí ono len 7 halierov a obsahuje 26 strán. Obsah je diamantový, štýl prístupný a milý. Povolane je dielko toto v nevy-sloviteľnej miere prajne, podporovať poctivú mravnosť kresťanskej mládeže, ktorá je vystavená tak početným a hrozným pokušeniam tela, zlých ľudí a diabla. Veľmi odporúčame dielko toto prevzácne. Dostať ho u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény.

Zmenšenie počtu sviatkov. Napísal Ladislav Jámboř S. J. missionár. Spisok tento posial minul sa už v 50 tisíc výtiskoch a prítomne uverejnený je aj v slovenskej reči. Pôvodca vysvetľuje v ňom úmysle sv. Ota pápeža a podvraca i namietky proti zmenšeniu počtu sviatkov uplatňované. Spisok tento vrele odporú-

čame zvlášte velebnému duchovenstvu. Sto výtiskov za 1 k. 20 hal. k dostaniu jo u pôvodcu: Budapešť, VIII. Mária ulica 25.

Ctená Pani!

Dajte pozor na tento
pravý znak pravého

Francckového

Továrna známka.

kávového prídavku a chráňte
sa pred klamnými
napodobeninami!

Odkazy redakcie.

G. H. R. Číslá riadne dostávajú. Daj Vám Boh zdravia.

Dopisovateľ P. Ďakujeme. Čo ešte vystalo, príde budúce.

O. V. Č. Celú vašu stolicu teda vyárendovali mungovci! A kto je toho príčinou? Kresťanská ľudová strana zaiste nie, lež vaši vodcovia, ktorí za úsmev fôjšpána hotoví sú zrieť sa i večného blahoslavenstva.

Š. K. B. Na váš list máme len tú odpoveď: aký otec taký syn, aké drevo taký klin.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 12. novembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor.	23.10—23.75
» stolnobelohradská, nová	«	22.95—23.55
» peštianska, nová	«	23.00—23.65
« banátska, nová	«	23.45—24.25
Raž prvotriedna	«	21.25—21.45
« druhotriedna	«	21.05—21.25
Jačmeň nový, prvotriedny	«	20.40—21.00
Ovos prvotriedny	«	23.00—23.80
« druhotriedny	«	22.00—22.50
Datelinové sáme , červená datelina	kor.	200.00—210.00
« lucerna	«	110.00—136.00
Otruby drobné	kor.	12.00—12.26
« hrubé	«	12.00—12.20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20

č.	7	7½	8
K.	14.80	13.80	10.40
Fazuľa veľká biela	---	---	kor. 22.00—23.00
Fazuľa strakavá	---	---	kor. 25.00—26.00

Šošovica čistá	---	---	---	kor. 40.00—63.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---
"	"	ružové	---	kor. 9.00—10.20
"	"	žlté	---	kor. 9.20—11.00

Novota!

Len K 7.20. Kuzedelná flauta!

No. 3265 s mäkkým zvučným, kuzedelným hlasom, ako z ľubežného sna, so sprievodom bassu bez predbežnej znalosti, nôt, dľa nôtových listov hneď k upotrebeniu. Komplet s podrobným opisom a 4 listami nôt K 7.20. Žiadne riziko zámena - ovolená alebo navráť peňazi s poštovou dobierkou zasiela cis. a kráľ. dvorný zasielca.

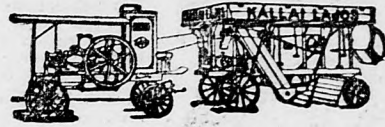
Hanns Konrad

vývozný dom
Brüx, číslo 3349.
(Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zdarma a franko.

Včel je čas

poštovou dopisničkou objednať si môj hlavný cenník, so 4000 vyobrazeniami rôznych darov k vianociam a v každej demáčnosti potrebných článkov a ažleho dr. hu. Tento skvostne zostavený hlavný cenník na žiadosť každému zdarma a franko zasiela **Hanns Konrad** cis. a kráľ. dvorný zasielca, vývozný dom **Brüx**, číslo **3377**. (Čechy). Niklové hodinky K 4.20. Strieborné hodinky K 8.40. Niklový budíček K 2.90. Pendlové hodiny K 8.50. Hodiny s kukučkou K 8.50. Harmoniky K 5.—. Husle K 5.0. Revolver K 6. Ručné doroby každého druhu, v domácnosti potrebné predmety z ocele, z kože, náčinia pre tačiarov, hračky pre deti atď. v najbohatšom výbere.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motormltiace stroje. Po celej krajine pochvalne znáych najlepších a najjednoduchších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

A vonatok induluša Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1912. október hó 1-től.

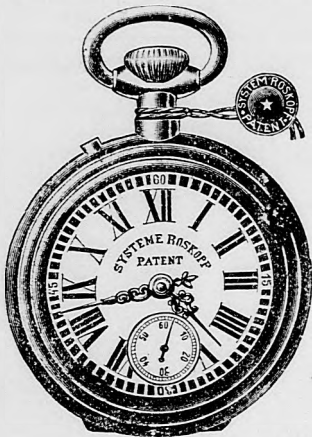
A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

A vonatok induluša Budapest ny. p.-udvarról.				Érvényes 1912. október hó 1-től.				A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve
Délelőtt				Délelőtt				Délelőtt				Délelőtt			
154	5 05	sz. v.	Vác	178	6 50	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	151	5 05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	189	4 10	sz. v.	Nagyvaros
152	5 15	"	Rákospalota-Ujpest	128	6 00	"	Párkány-Nána	723	5 25	"	Cegléd	4118	5 05	"	Esztergom
122	5 25	"	Érsekújvár	724a	6 10	"	Cegléd	4103	5 35	"	Cegléd	175	5 15	"	Rákospalota-Ujpest
718	5 40	"	Szeged, Szolnok	724	6 35	"	Nagyvaros	133	5 55	"	Esztergom	121	5 45	"	Érsekújvár
4102	6 00	"	Esztergom	4114	6 40	"	Esztergom	725	6 00	"	Cegléd	115	5 55	"	Wien, Berlin
156	6 20	"	Rákospalota-Ujpest	726	6 45	"	Cegléd, Szolnok	153	6 05	"	Rákospalota-Ujpest	1403	6 20	gy. v.	Berlin, Zsolna
6502	6 35	"	Lajosmizse, Kecskem	1406	6 50	gy. v.	Pozsony, Zsolna, Berlin	6507	6 10	"	Lajosmizse	177	6 30	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
102	6 50	k. ost.	Wien, Páris, Ostende	180	6 55	sz. v.	Párkány-Nána	105	6 40	"	Wien	707	6 35	gy. v.	Orsova, Bázias
506	7 00	gy. v.	Segesvár, Stanislau	178	7 10	"	Rákospalota-Ujpest	107	7 10	"	Wien	105	6 40	"	Wien
1402	7 05	"	Zsolna, Berlin	728	7 35	"	Cegléd	901 ¹⁾	6 25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrad	711	7 45	sz. v.	Bázias, Temesvár
104	7 55	"	Nagyszombat, Wien	6508	7 40	"	Lajosmizse	701 ²⁾	6 30	"	Konstantinápoly, Bukarest	179	8 00	"	Rákospalota-Ujpest
158	8 00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	182	8 00	"	Vác	135	6 35	sz. v.	Nagyvaros	4117 ³⁾	8 15	"	Piliscsaba
708	8 10	gy. v.	Orsova, Bázias	710	8 05	"	Bukarest, Bázias	1407	6 40	"	Berlin, Zsolna	143	8 20	"	Nagyvaros
712	8 45	sz. v.	Temesvár, Karánseb.	182	8 15	"	Dunakeszi-Alag	4105	7 10	"	Esztergom	131	8 55	"	Párkány-Nána
134	8 45	"	Nagyvaros	1408	8 40	"	Zsolna, Berlin	709	7 15	"	Bukarest, Bázias	109	9 05	gy. v.	Wien
4104	9 05	"	Esztergom	118	9 30	"	Wien, Páris	125	7 20	"	Párkány-Nána	6505	9 30	sz. v.	Kecskem., Lajosmizse
114	9 15	"	Wien, Berlin	502	9 35	gy. v.	Bukarest, Stanislau	727	7 25	"	Cegléd	181	9 35	"	Dunakeszi-Alag
180	9 45	"	Rákospalota-Ujpest	184	10 00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	501	7 30	gy. v.	Bukarest, Kolozsvár, Maramarossziget	1405	9 45	gy. v.	Berlin, Zsolna
182	11 00	"	Rákospalota-Ujpest	706	10 15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest	157	7 40	sz. v.	Vác	505	9 55	"	Segesvár, Kolozsvár, Stanislau
6504	11 10	"	Lajosmizse, Kecskemét	720	10 50	sz. v.	Kiskunfélegyháza	6501 ¹⁾	7 50	"	Kecskem., Lajosmizse	145	10 25	"	Vác
116	12 00	"	Wien	4116	11 10	"	Esztergom	155	7 55	"	Rákospalota-Ujpest	6513	10 30	"	Ócsa
Délután				902 ³⁾	11 20	k. o.	Belgrad, Konstantinápoly	127	8 05	"	Párkány-Nána	117	10 35	"	Wien
164	12 05	"	Rákospalota-Ujpest	702 ⁴⁾	11 30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	4107	8 15	"	Esztergom	717	11 00	"	Temesvár, Bázias
714	12 10	"	Szeged	146	11 35	sz. v.	Nagyvaros	113	8 20	"	Páris, Wien	101	11 05	k. ost.	London, Ostende
1404	12 20	gy. v.	Zsolna, Berlin	A vonatok induluša Buda-Császár-fürdőnél.				719	8 40	"	K.-K.-félegyháza	185	11 25	sz. v.	Dunakeszi-Alag
188	12 25	sz. v.	Nagyvaros	4002	5 55	sz. v.	Esztergom délelőtt	129	8 45	"	Nagyvaros	A vonatok érkezése Buda-Császár-fürdőbe.			
4106	12 30	"	Esztergom	4004	8 54	"	Esztergom	159	9 10	"	Dunakeszi-Alag	4001	5 30	sz. v.	Dorog délelőtt
166	1 00	"	Rákospalota-Ujpest	4006	12 15	"	Esztergom délután	705	9 25	gy. v.	Szeged	4005	7 18	"	Esztergom
4140 ⁴⁾	1 05	tv. sz.	Piliscsaba	4040 ⁴⁾	12 57	"	Piliscsaba	1401	9 40	"	Berlin, Zsolna, Pozsony	4007	8 20	"	Esztergom
183	1 30	sz. v.	Dunakeszi-Alag	4010	2 11	"	Esztergom	4109	9 55	sz. v.	Esztergom	4009	10 04	"	Esztergom
4108	1 50	"	Esztergom	4012	6 18	"	Dorog	161	10 30	"	Rákospalota-Ujpest	4011	2 10	"	Esztergom délután
106	2 00	gy. v.	Wien, Páris	4016	11 08	"	Esztergom	715	10 45	"	Szeged	4013	5 20	"	Esztergom
504	2 05	"	Szatmár-Németi, Brassó	A vonatok induluša Buda-Császár-fürdőnél.				119	11 25	"	Galánta	4017 ³⁾	8 21	"	Piliscsaba
126	2 10	sz. v.	Párkány-Nána	4002	5 55	sz. v.	Esztergom délelőtt	163	11 50	"	Rákospalota-Ujpest	4015	10 07	"	Esztergom
170	2 15	"	Rákospalota-Ujpest	4004	8 54	"	Esztergom	Délután				Délután			
4110	2 20	"	Esztergom	4006	12 15	"	Esztergom	165	12 50	"	Rákospalota-Ujpest	A vonatok induluša Buda-Császár-fürdőnél.			
108	2 30	gy. v.	Wien	4040 ⁴⁾	12 57	"	Piliscsaba	187	1 20	"	Nagyvaros	4001	5 30	sz. v.	Dorog délelőtt
120	2 35	sz. v.	Galánta	4010	2 11	"	Esztergom	703	1 25	gy. v.	Bukarest, Bázias	4005	7 18	"	Esztergom
704	2 40	gy. v.	Bukarest, Bázias	4012	6 18	"	Dorog	108	1 40	"	Páris, Wien	4007	8 20	"	Esztergom
722	2 45	sz. v.	Cegléd	4016	11 08	"	Esztergom	508	1 50	"	Tövis, Kolozsvár, Sz.-Németi	4009	10 04	"	Esztergom
6506	2 50	"	Lajosmizse, Kecskemét	A vonatok induluša Buda-Császár-fürdőnél.				167	1 55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	4011	2 10	"	Esztergom délután
140	3 55	"	Nagyvaros	4002	5 55	sz. v.	Esztergom délelőtt	4111	2 05	"	Esztergom	4013	5 20	"	Esztergom
174	4 10	"	Rákospalota-Ujpest	4004	8 54	"	Esztergom	169	2 40	"	Dunakeszi-Alag	4017 ³⁾	8 21	"	Piliscsaba
716	4 30	"	Szeged	4006	12 15	"	Esztergom	171	3 00	"	Rákospalota-Ujpest	4015	10 07	"	Esztergom
110	5 15	gy. v.	Wien	4040 ⁴⁾	12 57	"	Piliscsaba	6503	3 40	"	Kecskem., Lajosmizse	A vonatok induluša Buda-Császár-fürdőnél.			
142	5 20	sz. v.	Nagyvaros	4010	2 11	"	Esztergom	713	4 05	"	Temesvár-J., Szeged	Délután			
724 ⁴⁾	5 40	"	Cegléd	4012	6 18	"	Dorog	Délután				Délután			

¹⁾ Csak vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik. ²⁾ Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik. ³⁾ Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap közlekedik. ⁴⁾ Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

¹⁾ Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon. ²⁾ Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton. ³⁾ Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.

K 4.20 s niklovou retiazkou, obveskom a koženým vreckom

košujú moje echt americké antimagnetické Roskopf systému, patent Anker remontoir hodinky č. 99 s plombou v dobrom niklovom zatvorku s ručičkami sekund, patent emaillovaným číselníkom, presne repasoované a regulované s trojročnou zárukou na písne K 4.20.

Č. 99 1/2. Tiež hodinky s niklovanou retiazkou, obveskom v koženom futrale, v čiernej oxidovanom ocelovom zátvore K 4.50.

Ziadne riziko, výmena povolená alebo návrat peňazí. — Rozposiela s poštovou dobierkou prvá fabrika hodiniek

Hanns Konrad

cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 3335. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému zdarma a franko.

Pri panujúcej veľkej drahoty potravných článkov je **bryndza**

následkom zvláštnej zázivnosti nevyhnutne potrebný najobľúbenejší článok v každej domácnosti.

Prvá d'elňa liptovskej karpátskej ovčej bryndze

Filip Pewný Liptovský Sv. Mikuláš

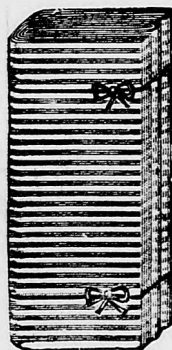
(Založená 1873.)

Odporúča I. bryndza (mladá) ... K 5.70

Odporúča II. bryndza (stará) ... K 5.20

V diežkach po 5 kilogramov zasiela sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabule na žiadosť zdarma a franko.

Lacné echtbarevné garn-látky k posteliam (kanafasse) dobrej trvacej kvality.

No. B/31. Červené, modré alebo lila štráfkované, waschecht, 74—75 cm. široké, 25 m. dlhé kus po K 12.50. Pol kusa 11 1/2 m. dlhé K 6.50.

No. B/27. **Garantovaná** waschecht látka na postel, pevných nití, solidnej kvality, z najlepších tkanín vyhotovená, červeno, modro alebo lila štráfk. 74/76 cm. široká, 24 m. dlhá kus po K 16.50. Pol kusa 12 m. dlhá K 8.50.

Echtbarevná Inlett-látka, garantovane hustá ako perie, pol kusa 11 a pol metra dlžky K 8.—

Najbohatší výber v mojom hlavn. cenníku. Ziadne riziko! — Výmena povolená alebo návrat peňazí.

Zasiela s pošt. dobierkou c. a k. zásielca

HANN S KONRAD

Brüx, číslo 3352. (Čechy.)

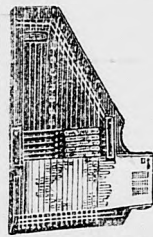
Moj hlavný cenník so 4000 vyobraz. žiadajte si zdarma a franko.

Továrne ceny:

Šatky flanelové na hlavu	...	K 50
Pletené vesty s rukávami	...	2.50
Jemné pletené vesty s rukávami	...	3.60
Pletené vesty pre chlapcov	...	2.—
Zimné triká s dvojitými prsami	...	1.20
Veľké flanelové košeľe s golierom	...	1.50
Veľké tmavé košeľe pre mužských	...	1.40
Veľké ženské košeľe flanelové	...	1.20
Biele košeľe s vyšivanim	...	1.40
Podvážniky pletené tucet	...	3.—
Tažké punčochy pre ženské tucet	...	4.—
Triká pre deti v každej veľkosti	...	—90

Adolf Zucker, Pilsen S. 3. (Čechy.)

Hneď môže každý hrať

na mojej koluban gitar-citare. — No. 32. 43x35 cm. veľkosť so 41 strunami s 12 notovými listami k podloženiu kus po 12 hal. Ziadne riziko zame-napovolená.

S poštovou dobierkou, alebo pri voprednom zaslaní peňazí rozposiela

HANN S KONRAD

cis. král. dvorný zásielca, vývozný dom

Brüx, číslo 3347. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielala sa zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Leoné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

REVOLVER

náležite vystrielný a štátnym vysvedčením opatrený, najlepšej kvality. Tovar najkrajšieho vyhotovenia. Záruka za spoľahlivé funkcionovanie. — No. 100. Lefauchaux revolver, kaliber 7 mm. ku šest výstrelom, s rukoväťou z orechového dreva, dĺžka 18 cm. Kus po K 6.—. Tenže kaliber 9 mm., asi 24 cm. dĺžky K 8.—. No. 101. Kaliber 7 mm. na fajnejšie niklovaný K 7.—. Kaliber 9 mm. najfajnejšie niklovaný K 9.—.

Najväčší výber revolverov, vačkových pištoľiek, terzerolov, pištoľ pre honcov a hajníkov vinic, flobe tiek, teschingov, kverov ka polovačke a všetkého náčinia polovačiek, vídať v mojom hlavnom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko posielala cis. **HANN S KONRAD**

a král. dvorný zásielca Brüx, číslo 3360. (Čechy.)

Proti lámke a pakostnici

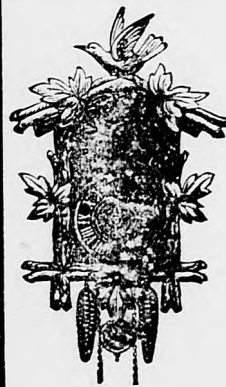
zvláštny a chýrny lekármi preskúmaný ideálneho slozenia liek je **Mentor**. Zvláštne účinkuje pri neduhoch lámky a pakostnice, pri lupaní v údoch a v hlave istotne zastavuje bolesť. **Mentor** je suchá masť k natieraniu, ktorá už po jednotlivom natretí chytro zastaví bolesť. — Túbus **Mentora** na prábu K 1.50. Veľký túbus K 2.50.

Zasielanie poštou každodenne. — Pri voprednom doposlani peňazí stojí viac len o 14 halierov.

Rozposielajúci **Lekárna Sv. Ducha**

BUDAPEST. VI., Király-utca 12/c. sz.

Kukučkové hodiny K 8.50

Číslo 4453 pekne rezaný šild s ozdodbou vtáka, číslíca z kostí, volá hlasne hodiny a polhodiny, 32 cm. výšky, komplet s 2 bonzovanými pondusami, presne regulovaný I-a škótsky stroj K 8.50. — Číslo 4598 najlacnejšie kukučkové hodiny v pekn. rezané bez nak adu vtáka K 7.50. S bohato rezaným štitom s jelenom alebo s veвериčou K 10.— 11.50, 13.— 15.50. Za každé hodiny 3 ročná záruka na písme.

Ziadne riziko, výmena povolená, alebo návrat peňazí. S poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazí rozposiela prvá dielňa na hodiny

HANN S KONRAD

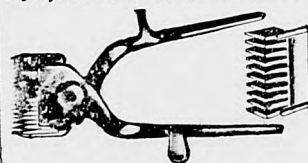
cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 3342. (Čechy.)

Bohato ilustrovaný hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Mnoho sa dá usporiť

v čas potreby pri strihaní vlasov alebo holení brady, upotrebením moého stroja z pôvodnej I-a Solingen ocele. Stroj tento naj-fajnejšie niklovaný prevyšuje všetky ostatné stroje na strihanie.

No. 9150 I-a kvality, strihá cez 2 zúbky, dĺžka strihu bez hrebena 3 mm., s tenkým hrebekom 7 mm., s hrubým hrebekom 10 mm. Šírka plochy strihu (19 zúbkov) 4 1/2 cm. Kus s rezerve nožom aj s úpravou upotrebenia, tak že bärkto, i najneskijnejší vlasy hneď strihať môže, K 5.80. No 9154.

Dobrý stroj k strihaní vlasov s otvorenou stranou komplet K 4.80. No. 9151. Stroj k strihaní brady K 5.00. No. 9155. Tenže stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4.80.

Riziko vytvorené. — Zámena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí vývozný dom

HANN S KONRAD,

cis. a král. dvorný zásielca Brüx, číslo 3350 (Čechy.)

Hlavný cenník s viacej ako 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielame zdarma a franko.